

Посередництво при влаштуванні на роботу, допомога по безробіттю, рекваліфікація, підтримка під час рекваліфікації

Фізична особа має право сама вільно обрати собі вид трудової діяльності, знайти і виконувати роботу на всій території Чеської Республіки (згідно з § 11, закону № 4355/2004 Збірки, Про трудову діяльність).

Право на працю – це право фізичної особи, що бажає і може трудитися, хоче мати роботу, на участь у трудових правовідносинах (відповідно до Трудового кодексу), на посередництво при влаштуванні на роботу і на надання інших послуг на підставі закону про трудову діяльність (згідно § 10, Закону про трудову діяльність).

Іноземець, що бажає працювати в ЧР, має однаковий статус, як і громадянин ЧР (див. вище), якщо іноземець має в ЧР постійне проживання, або є громадянином Євросоюзу, чи має статус біженця, або якщо однакові права йому гарантує міжнародний договір (напр., громадянам Словацької республіки). Інші іноземці повинні мати в Чеській республіці дозвіл на працевлаштування і дозвіл на проживання (див. документ "Робота в ЧР").

Посередництво при влаштуванні на роботу

Влаштування на роботу за допомогою посередницьких агентств

Іноземцю (і з тимчасовим проживанням) можуть підшукати роботу на території ЧР посередницькі агентства (юридичні і фізичні особи), що мають "Дозвіл на посередництво при влаштуванні іноземців на роботу на території Чеської Республіки", видане Міністерством праці і соціального забезпечення ЧР. Докладна інформація про умови видачі дозволу міститься в §58-65, Закону про трудову діяльність.

Під посередництвом при працевлаштуванні згідно §14, абз. 1, буква б) розуміється укладення трудового чи договору угоди про трудову діяльність між фізичною особою і посередницьким агентством для виконання роботи в іншій фізичній чи юридичній особі (далі "користувач"). Агентство може направити працівника на тимчасову роботу до користувача тільки на основі письмового договору про тимчасове працевлаштування, укладеного з користувачем на основі § 38а Трудового кодексу (згідно § 6б, Закону про трудову діяльність).

Посередництво при працевлаштуванні агентства можуть проводити або безкоштовно, або за оплату, включаючи оплату, що приносить прибуток. **Оплату за посередництво не можна жадати від фізичної особи, якій було зроблене посередництво при влаштуванні на роботу.**

Посередницькому агентству чи користувачу при платному посередництві також заборонені які-небудь відрахування із заробітку або якої-небудь іншої винагороди, одержуваної працівником за виконану роботу (§ 58, абз. 2-3, Закону про трудову діяльність).

Посередництво Бюро з працевлаштування

Безробітним громадянам ЧР (а також іноземцям, що мають однакові права, як і громадяни ЧР) посередництво при влаштуванні на роботу можуть надати як посередницькі агентства, так і Бюро з працевлаштування (див. посилання по темі) у місці їхнього постійного проживання (прописки).

Інформацію про наявність вільних робочих місць і консультації дасть кожне Бюро з працевлаштування. Посередництво Бюро при влаштуванні на роботу безкоштовне.

Облік тих, хто шукає роботу:

Громадянин ЧР (а також іноземець, що володіє тими ж правами), що не має трудових чи подібних правовідносин*, не займається самостійною трудовою діяльністю з метою заробітку і не навчається (якщо дотримані інші умови - див. нижче), на основі письмової заяви про посередництво при влаштуванні на роботу буде узятий на облік (зарахований у список шукачів роботи) у Бюро з працевлаштування.

*На облік ставиться й особа, що займається трудовою діяльністю на основі трудового договору чи на основі угод поза рамками трудового договору, якщо його робочий час складає **менше половини робочого тижня**, а місячний заробіток (чи середній місячний заробіток) – **менше половини офіційно встановленої мінімальної заробітної плати** (згідно § 25, абз. 3, Закону про трудову діяльність).

Бланк заяви про узяття на облік видає Бюро з працевлаштування. Претендент на роботу його може заповнити сам чи за допомогою співробітника Бюро.

Громадянин ЧР (чи іноземець, що володіє тими ж правами) при подачі заяви про посередництво при влаштуванні на роботу, повинний пред'явити посвідчення особи, громадянства і місця постійного (заявленого) проживання. Далі повинний пред'явити документ про закінчення трудового чи договору самостійної трудової діяльності з метою заробітку, про кваліфікацію (атестат зрілості, посвідчення про закінчення професійного училища, диплом тощо); особа, на утриманні якої знаходяться діти до 15-ти років, також повинні пред'явити свідоцтва про народження дітей, особи з обмеженою працездатністю за станом здоров'я – медичний висновок відповідного лікаря, особа з інвалідністю – довідку з органів соціального забезпечення про визнання часткової чи повної інвалідності чи довідку про визнання зниженої працездатності за станом здоров'я.

Якщо претендент на роботу узятий на облік, то держава платить за нього медичне і соціальне страхування увесь той час, що він є на обліку.

Увага!

Іноземці з візою терміном понад 90 днів (з метою влаштування на роботу чи підприємницької діяльності) чи іноземці з дозволом на довгострокове проживання не можуть бути поставлені на облік у Бюро з працевлаштування (якщо не є громадянами держав, з якими ЧР уклала двосторонній договір про працевлаштування). Однак можуть шукати роботу **через Інтернет** чи звернутися в будь-яке посередницьке агентство (див. **адресний довідник**).

Претендент на роботу, узятий на облік у Бюро з працевлаштування, має право на посередництво відповідної роботи. Відповідною вважається така робота, яка визначає обов'язок платити страхування на пенсійне забезпечення, робочий час якої повинен складати мінімально 80 % часу, установленого для робочого тижня, трудовий договір повинен бути укладений на невизначений час (без указівки терміну закінчення трудового договору) чи на певний строк, що перевищує 3 місяці, і яка відповідає працездатності фізичної особи, а також за можливістю – його кваліфікації, здібностям, стажу роботи, віддаленості від місця проживання і транспортної доступності (§ 20, Закону про трудову діяльність).

Претендент на роботу зобов'язаний співробітничати з Бюро з працевлаштування в рамках його посередницької діяльності (напр., повинний бути в Бюро в призначений час).

Претендент на роботу не пізніше 8-ми календарних днів зобов'язаний сповістити Бюро з працевлаштування про зміну обставин, що обумовлюють узяття на облік (напр., претенденту на роботу вдалося знайти роботу власними силами).

Претендент на роботу може бути знятий з обліку, якщо без важливих причин відмовиться прийняти придатну роботу (яку йому запропонувало Бюро з працевлаштування і яка відповідає його кваліфікації чи трудовому досвіду), або відмовиться йти на рекваліфікацію, що була з ним погоджена, чи не скористається

посередницькими послугами Бюро з працевлаштування; у цих випадках знову може бути поставлений на облік не раніш 6-ти місяців (згідно § 30, Закону про трудову діяльність).

Підтримка через безробіття

На підтримку через безробіття має право претендент на роботу, котрий подав заяву про надання йому такої підтримки в Бюро з працевлаштування, де поставлений на облік, і котрий протягом **принаймні 12 місяців за останні 3 роки** працював або виконував іншу трудову діяльність, що означає обов'язок платити страхування на пенсійне забезпечення, і який у день подачі заяви на підтримку через безробіття не є пенсіонером по старості (згідно § 39, абз. 1, Закону про трудову діяльність).

У стаж роботи відповідно до попереднього абзацу **зараховується час:**

- 1) трудової підготовки (на території ЧР) осіб зі зниженою працездатністю за станом здоров'я (§ 72)
- 2) дійсної військової (чи запасної) служби в армії Чеської Республіки
- 3) цивільної служби на території ЧР
- 4) особистої турботи про дитину у віці до 4-х років чи у віці до 18-ти років, якщо дитина тривалий час є інвалідом і вимагає надзвичайної опіки
- 5) особистої турботи про особу, здебільшого чи повністю безпомічну, чи про особу, частково безпомічну старше 80-ти років, якщо з претендентом на роботу постійно проживає в одному домогосподарстві
- 6) одержання повної інвалідної пенсії
- 7) тривалої добровільної служби (не на території ЧР; стосується тільки осіб з постійним проживанням у ЧР) в обсязі, що перевищує в середньому 20 годин у календарному тижні на основі договору добровольця з відряджувальною організацією, що була акредитована Міністерством внутрішніх справ ЧР.

Якщо вищевказані періоди збігаються за часом, зараховується тільки один (згідно § 41, Закону про трудову діяльність).

Підтримка під час безробіття не виплачується претенденту на роботу під час:

- а) отримування допомоги при рекваліфікації
- б) одержання пенсії за старістю
- в) одержання допомоги із системи страхування під час непрацездатності через хворобу
- г) арешту (згідно § 44, Закону про трудову діяльність).

Період надання підтримки через безробіття

Підтримка під час безробіття належить претендентові на роботу лише за виконання встановлених умов до певного часу. Він становить:

- а) до 50-ти років віку претендента на роботу – 6 місяців
- б) з 50-ти до 55-ти років – 9 місяців, якщо претендент на роботу у системі пенсійного забезпечення був застрахований хоча б 25 років
- в) з 55-ти років – 12 місяців, якщо претендент на роботу у системі пенсійного забезпечення був застрахований хоча б 30 років (згідно § 43, Закону про трудову діяльність).

Розмір підтримки через безробіття:

Розмір підтримки через безробіття встановлюється на основі процентної ставки із середнього чистого місячного заробітку, що мав претендент на роботу на своєму останньому місці роботи, конкретно у розмірі 50% цього заробітку протягом перших 3-х місяців, у розмірі 45 % весь інший час.

В осіб, які перед тим, як були взяті на облік в Бюро з працевлаштування, заробляли самостійною трудовою діяльністю (підприємництвом), розмір посібника обчислюється на

основі останнього балансу по самооподаткуванню в розрахунковий період у перерахуванні на 1 календарний місяць, конкретно, у розмірі 50 % обчисленої суми в перші 3 місяці й у розмірі 45 % весь інший час.

Максимальний розмір підтримки під час безробіття дорівнює прожитковому мінімуму, установленому для окремого громадянина старше 26-ти років до дня подачі заяви про підтримку через безробіття, помноженому на 2,5 рази (згідно § 50, Закону про трудову діяльність).

Претендент на роботу, який напередодні встановлення на облік в Бюро із працевлаштування, виконав умову попереднього працевлаштування зарахуванням у виробничий стаж нетрудових відрізків часу (див. вище), і який не зі своєї вини не може вказати розмір середнього місячного заробітку (чи баланс по самооподаткуванню), чи в такого претендента на роботу неможливо визначити середній місячний заробіток чи баланс по самооподаткуванню, одержує перші три місяці підтримку по безробіттю у розмірі 50 відсотків від **прожиткового мінімуму**, і у розмірі 45 відсотків – у решту періоду (див. документ "**Прожитковий мінімум**"), установленого для окремого громадянина старше 26-ти років до дня заяви про надання такої підтримки (згідно § 51, Закону про трудову діяльність).

Увага!

Підтримка через безробіття не виплачується за кордон (згідно §57, Закону про трудову діяльність), якщо не укладений міжнародний договір, що встановлює інший порядок, і дія якого поширюється і на ЧР.

Рекваліфікація претендентів на роботу

Під рекваліфікацією розуміється придбання претендентом на роботу нової кваліфікації чи розширення вже наявної в нього кваліфікації. При визначенні змісту й обсягу рекваліфікації вихідними даними є наявна кваліфікація, стан здоров'я, здібності і досвід фізичної особи, що повинно бути рекваліфіковано шляхом придбання нових теоретичних знань і практичних умінь у рамках подальшої професійної освіти (§ 108. абз. 1, Закону про трудову діяльність).

Претендент на роботу не має безпосередньо на рекваліфікацію право. Вирішуючи питання про зарахування претендента на роботу на рекваліфікаційні курси, Бюро з працевлаштування зобов'язано зважити, наскільки неминуча рекваліфікація цього претендента для покращення можливостей його працевлаштування.

Рекваліфікація здійснюється на основі письмової угоди між Бюро з працевлаштування і претендентом на роботу, якщо рекваліфікація потрібна для поліпшення його можливостей на ринку праці.

В угоді про рекваліфікацію повинні бути, зокрема, зазначені:

зміст, спосіб і умови рекваліфікації, спосіб перевірки отриманих знань і умінь, зобов'язання претендента на роботу відшкодувати витрати на рекваліфікацію (у випадку, якщо він без серйозних причин не закінчить рекваліфікацію чи відмовиться прийняти придатну роботу, що відповідає його новопродбаній кваліфікації), а також види витрат, котрі зобов'язане буде відшкодувати Бюро з працевлаштування, і підстави для розірвання угоди (згідно § 109, абз. 2, Закону про трудову діяльність).

Інформація і перелік рекваліфікаційних курсів знаходиться на "веб-сайтах" Бюро з працевлаштування ЧР (див. посилання на тему). Більш докладну інформацію може надати кожне Бюро по працевлаштування в ЧР.

Підтримка під час рекваліфікації

Право на підтримку під час рекваліфікації має претендент на роботу, котрий встановлений на облік у Бюро з працевлаштування, бере участь у рекваліфікації, організованій Бюро з

працевлаштування (§ 109), і до дня, до якого підтримка під час рекваліфікації була призначена, і він не є одержувачем пенсії по старості.

Підтримка під час рекваліфікації надається на весь період проходження рекваліфікації, за винятком періоду одержання пенсії за старістю, підтримки під час перебування на лікарняному чи у випадку арешту. Рішення про надання підтримки при рекваліфікації виносить Бюро з працевлаштування (згідно § 40, Закону про трудову діяльність). Розмір підтримки визначається на основі процентної ставки з чистого місячного заробітку (у випадку осіб, що заробляють самостійною трудовою діяльністю – на основі балансу по самооподаткуванню), що був у працедавця в останній розрахунковий період. Якщо заробіток чи баланс по самооподаткуванню не можна установити (із причин, приведених у § 51), то розмір підтримки при рекваліфікації встановлюється на основі розміру **прожиткового мінімуму** (див. документ "Прожитковий мінімум").

Процентна ставка підтримки при рекваліфікації складає 60 % середнього чистого місячного заробітку чи балансу по самооподаткуванню, в інших випадках 60 % розміру прожиткового мінімуму.

Максимальний розмір підтримки при рекваліфікації являє собою суму, отриману множенням у 2,8 рази розміру прожиткового мінімуму, встановленого для окремого громадянина старше 26-ти років до дня початку рекваліфікації (згідно § 50, Закону про трудову діяльність).

Увага!

Підтримка під час рекваліфікації не виплачується за кордон, якщо не існує міжнародний договір, що поширюється на Чеську республіку, що встановлює інший порядок (згідно § 57, Закону про трудову діяльність).